

Sprawozdanie z działalności Caritas Diecezji Kieleckiej za 2005 rok

Zwyczajem minionych lat Caritas Kielecka przedkłada poniższe sprawozdanie jako skrócony obraz całokształtu działań realizowanych w minionym roku na terenie diecezji kieleckiej.

1. Na pierwszy plan w działalności 2005 roku wysuwa się problem aktywizacji zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dominującą rolę w tym obszarze odgrywa Centrum Integracji Społecznej w Kielcach utworzone w końcu 2004 roku.

W ubiegłym roku z placówki skorzystało 130 osób z tego 9 uzyskało zatrudnienie, a 35 osób zaprzestało realizacji programu. Pozostałe osoby dalej kontynuują program reintegracji społecznej i zawodowej. Dodatkowo, w ramach CIS w kilku miastach Diecezji utworzono 4 Kluby Integracji Społecznej, które powstały na bazie wcześniejszych działań Biur Aktywizacji Bezrobotnych. Łącznie w programie BAB i KIS uczestniczyło 690 osób, którym udzielono łącznie 4 615 porad w ciągu roku. Ponadto kolejne 4 500 osób skorzystało z pomocy jednorazowej lub doraźnie, np.: w celu przygotowania dokumentów aplikacyjnych. Około 30% tych osób w ciągu roku podjęło pracę lub staż, itp.

W tym samym czasie Caritas Kielecka realizowała działania w ramach dwóch programów Inicjatywy Wspólnoty Europejskiej EQUAL. W programie "Wyprowadzić na prostą" - Caritas jest partnerem strategicznym, który oprócz prowadzenia Punktu Aktywizacji Bezrobotnych (bezdolnych i zagrożonych bezdomnością) wykonał szkolenie kwalifikacyjne dla 32 akompaniatorów realizujących ten projekt oraz uczestniczy aktywnie w zarządzaniu projektem.

W programie "Telepraca scala rodzinę" Caritas wykonuje część zadań z zakresu naboru uczestników projektu oraz wsparcia w procesie szkolenia. Także w tym obszarze lokuje się realizacja kilku projektów promocji spółdzielni socjalnych na terenie województwa świętokrzyskiego, małopolskiego i lubelskiego oraz szkolenia dla potencjalnych członków założycieli. Szczęśliwym owocem tego procesu jest utworzenie przez beneficjentów Caritas pierwszej w Regionie Spółdzielni Socjalnej ARES.

2. Kolejnym bardzo ważnym obszarem działalności Caritas Kieleckiej była pomoc dla osób chorych i niepełnosprawnych. Od wielu lat w strukturze Caritas funkcjonują 4 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, w ramach których działa 20 poradni lekarskich (POZ, specjalistka i stomatologia) oraz 7 gabinetów pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego i 5 gabinetów rehabilitacyjnych (wykonujących znaczną liczbę usług w środowisku domowym). Na szczególną uwagę zasługuje tu kompleksowy ośrodek rehabilitacyjny pod nazwą "Dom dla Niepełnosprawnych" w Piekoszowie.

Działalność tej placówki obejmuje 4 płaszczyzny:

- a. Zakład Opiekuńczo Leczniczy (stacjonarny) z szerokim programem rehabilitacji
- b. Ambulatoryjna Poradnia Rehabilitacji
- c. Turnusy rehabilitacyjne (PFRON)
- d. Ośrodek szkoleniowy i organizacja spotkań integracyjnych dla osób niepełnosprawnych

Łącznie w ubiegłym roku Ośrodek w Piekoszowie pomógł 2 960 osobom, zaś pozostałe placówki medyczne udzieliły porad ponad 7 500 osobom. Dodatkowo należy uwzględnić liczbę pacjentów na listach aktywnych lekarza POZ i pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych - jest to na koniec roku niemal 27 tys. osób.

W tym zakresie na szczególną uwagę zasługuje fakt bardzo szeroko rozwiniętych działań środowiskowych. Jest to ok. 36 tys. wizyt pielęgniarek w domu pacjenta, ponad 1 500 wizyt lekarzy i rehabilitantów oraz dziesiątki tysięcy odwiedzin wolontariuszy w rodzinach dysfunkcyjnych i u osób samotnych, w tym niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Innym ważnym elementem jest realizacja kompleksowego wsparcia medycznego i socjalnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i nieporadnych życiowo, również bezdomnych. W ten sposób Caritas stara się zapełnić lukę (przepaść) jaka powstała pomiędzy obszarem działań służby zdrowia i pomocy społecznej.

3. Odrębnym obszarem wynikającym z poprzedniego zagadnienia jest program Środowiskowych Domów Samopomocy. Jest 5 tego rodzaju placówek w diecezji kieleckiej. W ubiegłym roku objęły one opieką 170 beneficjentów. Większość z nich korzysta z pomocy przez 5 dni w tygodniu. Na szczególną uwagę zasługuje tutaj wielofunkcyjny Ośrodek w Świniarach, gm. Solec Zdrój. Jest to modelowa placówka w skali kraju, gdzie pod jednym dachem realizowana jest forma wsparcia stacjonarnego w wymiarze okresowym (do 3 lat) dla osób po długoletnim leczeniu na oddziale klinicznym. Obok tej placówki funkcjonuje dzienny ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi zamieszkujących z rodzinami lub w mieszkaniach chronionych. W ramach Ośrodka w Świniarach działa również Klub Integracji Społecznej wykonujący zadanie aktywizacji zawodowej. Niezmiernie ważne jest tu funkcjonowanie mieszkań chronionych, które stanowią element pośredni przed uzyskaniem samodzielności życiowej.

Wszystkie te działania są nieustannie wspomagane przez lekarza psychiatrę zatrudnionego w Poradni Zdrowia Psychicznego Caritas. Także funkcjonująca w strukturze Caritas Kieleckiej Rodzinna Poradnia Leczenia Uzależnień wykonuje kompleksowe działania terapeutyczne i służy wsparciem socjalnego swoim podopiecznych.

4. Znaczącą rolę w działalności Caritas Kieleckiej zajmuje również pomoc bezdomnym. Oprócz prowadzenia placówek stałej pomocy dla bezdomnych takich jak: Schronisko dla Ofiar Przemocy, ogrzewalnia, Ośrodek Pomocy Doraźnej, stołówki charytatywne, Caritas przeprowadziła dwa projekty o charakterze badawczym, których rezultaty posłużą do konstruowania programu wychodzenia z bezdomności w skali całej Polski. W ubiegłym roku Caritas po raz drugi wydała ogólnopolski informator o placówkach niosących pomoc bezdomnym. Na ogólnopolskiej konferencji zorganizowanej wspólnie z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie uczestniczyło ponad 120 osób - przedstawiciele samorządów, administracji rządowej i organizacji pozarządowych działających w tym obszarze. W skali roku z pomocy naszej skorzystało około 480 osób bezdomnych w różnym wymiarze (od wsparcia doraźnego do wielomiesięcznego pobytu w placówce).

5. Kolejnym obszarem uzupełniającym powyższy zakres jest działalność 5 stołówek charytatywnych, które wydają ok. 650 obiadów dziennie, w większości bezpłatnie. W ubiegłym roku wydawano w Kielcach bezpłatnie pieczywo dla ok. 150 rodzin. Z kolei z nadwyżek żywności unijnej rozdano ok. 360 ton żywności dla ponad 12 600 rodzin.

Łącznie z różnych form pomocy doraźnej skorzystało niemal 18 tys. osób. Obszar pomocy środowiskowej uzupełnia działalność Parafialnych Zespołów Caritas, w których działa ok. 900 wolontariuszy świadczących pomoc w domu i wydających paczki żywnościowe, odzież i itp.

Oprócz pomocy żywnościowej wiele osób korzysta również z innych form pomocy doraźnej, jak: rozdawanie odzieży, mebli, sprzętu AGD itp. W miarę możliwości Caritas w minionym roku podejmowała również działania doraźne w postaci pomocy na leczenie, zapłaty zaległości za energię elektryczną czy gaz, zwłaszcza w sytuacjach zagrożenia odcięcia tych surowców. Wielokrotnie są to te same rodziny i osoby, które korzystają z pomocy żywnościowej i innej, gdyż obszar problemów jednej rodziny często dotyczy wielu dziedzin.

Łącznie w ciągu roku z pomocy doraźnej skorzystało ok. 580 rodzin. Jednak z samej tylko odzieży korzysta ok. 100÷120 osób w tygodniu i zabierają bezpłatnie ok. 300 kg odzieży tygodniowo.

Do tego należy jeszcze doliczyć grupę około 600 osób, które skorzystały z leków refundowanych przez Caritas.

6. Działania w ramach pomocy środowiskowej dla osób po kryzysie psychicznym, dla rodzin w trudnościach, osób samotnych, osób mało zaradnych życiowo i bardzo ubogich, uzupełnia Centrum Interwencji Kryzysowej i Schronisko dla Kobiet czynne całodobowo. W roku 2005 udzielono ponad 3 000 porad około 480 osobom, z schronienia skorzystało 242 osoby (głównie matki z dziećmi). Spośród osób przebywających w Schronisku usamodzielniało się 19%. Osoby

przebywające w Schronisku i CIK mają możliwość skorzystania z porad psychologa, psychiatry, pracownika socjalnego oraz terapeuty.

7. Od wielu lat Caritas świadczy pomoc stacjonarną dla starców, osób przewlekle chorych i niesamodzielnych życiowo (realizuje to: 6 domów pomocy społecznej, Dom dla Niepełnosprawnych w Piekoszowie i Hospicjum w Miechowie). Jest to całodobowa pełna opieka socjalna i medyczna. Z tej formy pomocy w ubiegłym roku skorzystało 390 osób. W placówkach prowadzona jest terapia zajęciowa, która jest działaniem zmierzającym do wykorzystania tkwiącego w każdym człowieku potencjału rozwojowego i to niezależnie od stopnia niepełnosprawności. Pensjonariuszom oferuje się różne rodzaje terapii zajęciowej (haftowanie, prace na drutach, majsterkowanie, prace w ogródku itp.), aby każdy mógł znaleźć "coś dla siebie". Tego rodzaju terapia stwarza szansę rozwoju indywidualnych uzdolnień. Prace naszych pensjonariuszy są prezentowane na różnych wystawach, konkursach.

8. W obszarze pomocy dla dzieci i młodzieży na pierwszy plan wychodzą kolonie charytatywne (18 turnusów 14-dniowych dla dzieci, niemal zupełnie bezpłatne). Łącznie w ubiegłym roku z wypoczynku skorzystało 1 600 dzieci, w tym 160 dzieci z polskich rodzin na wschodzie. Warto również wspomnieć, że 515 dzieci z rodzin dawnych pracowników PGR otrzymało na koniec turnusu lub za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej tornistry z przyborami szkolnymi (odbyło się to w ramach specjalnego programu zainicjowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu).

Kolejnymi ważnymi inicjatywami są: dożywianie dzieci w stołówkach szkolnych, organizacja zajęć pozaszkolnych w ognisku i świetlicach środowiskowych, pomoc w dojeździe do szkół oraz zakup wyprawek na początku roku szkolnego.

Szczególne rolę odgrywa tu Ognisko Wychowawcze w Jędrzejowie i Proszowicach. Prowadzi się tam zajęcia pozalekcyjne z dożywianiem dla grupy ok. 100 dzieci miejscowych i dojeżdżających do szkół średnich. Podobne zadania, choć w mniejszym zakresie, realizują świetlice socjoterapeutyczne umiejscowione w budynkach parafialnych. Ogółem z tej formy pomocy w ubiegłym roku skorzystało 2350 dzieci - z tego niektóre w wymiarze permanentnym przez cały rok ponad 230 dzieci.

9. Na uwagę zasługuje również praca Punktu Konsultacyjnego, z którego skorzystało 1 200 osób w skali roku. Dodatkowo ok. 798 skorzystało z porad prawniczych w głównej mierze dotyczących problemów rodzinnych, tj.: alimenty, przemoc w rodzinie. Pomoc była udzielana w postaci porad, sporządzania pism np.: wnioski, skargi, zażalenia, itp. Działania te wpisują się w szerszy kontekst wsparcia doraźnego oraz działań programowych w kierunku wychodzenia z bezdomności i wykluczenia społecznego osób biednych i mało zaradnych.

Łącznie Caritas Kielecka zatrudnia ponad 420 pracowników etatowych i na prace zleczone, ale wysiłek ten jest wsparty pomocą około 1800 wolontariuszy, którzy przejściowo dla konkretnych zadań, lub na stałe służą swoją pomocą wykonując szereg usług nie przeliczanych na złotówki.

Reasumując można powiedzieć, że w ciągu roku 2005 ponad 22 000 osób skorzystało z najróżniejszych form pomocy Caritas Kieleckiej. Dla wielu była to niemal jedyna szansa przetrwania trudnych dni. Stało się to możliwe dzięki ogromnej życzliwości ludzi dobrej woli, którzy wspomogli działania Caritas. Wiele zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej było współfinansowane z dotacji budżetowych, które pomnożone o wkład własny Caritas przyniosły doskonałe owoce.

Za wspólny wysiłek i życzliwość wszystkim partnerom składamy „Bóg zapłać”.